Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0826U001955

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-05-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: № НСВС/59/26 від 04.08.2026

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Акименко Катерина Василівна

2. Kateryna V. Akymenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1053-0972

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія

Дата захисту: 14-07-2026

Спеціальність за освітою: Середня освіта (Історія)

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: ------, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14066

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Код за ЄДРПОУ: 02070921

Місцезнаходження: проспект Берестейський, Київ, 03056, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Код за ЄДРПОУ: 02070921

Місцезнаходження: проспект Берестейський, Київ, 03056, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03, 03.19.21, 03.09

Тема дисертації:

1. Націоналістичні організації української діаспори: ідейні основи та напрями діяльності (середина 1940-х – початок 1990-х рр.).

2. Nationalist organizations of the Ukrainian diaspora: ideological foundations and directions of activity (mid-1940s – early 1990s).

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячене вивченню історії становлення та діяльності націоналістичних організацій української діаспори. Основну увагу зосереджено на ґенезі структури націоналістичного руху за межами України, устрої організацій, їх ідеологічних основах, громадсько-політичній, культурно-освітній та видавничій діяльності в середині 1940-х – на початку 1990-х рр. Аналіз діаспорної, вітчизняної та зарубіжної історіографії дав можливість встановити, що вказана тема досліджена фрагментарно. Значну частину праць становлять розвідки діаспорних науковців, серед яких безпосередні учасники націоналістичного руху, що зробили перші спроби вивчити його еміграційний період діяльності. Після проголошення незалежності України значно зріс інтерес до історії націоналістичних організацій. Розкриття раніше недоступних джерел

стимулювало наукове опрацювання її окремих аспектів (ідеологія, політична та видавнича діяльність, біографістика). Однак можна констатувати відсутність комплексного дослідження українського націоналістичного руху за межами України. Джерельна база є достатньо репрезентативною. Вона представлена комплексом джерел, які запропоновано систематизувати за ознакою походження та поділити на чотири великі групи: джерела й пам'ятки, створені українськими націоналістичними організаціями; джерела та матеріали української діаспори (ненаціоналістичної); документи радянських державних органів; документи західних спецслужб. Доведено важливість використання архівних матеріалів Центрального державного архіву громадських об'єднань та україніки (ЦДАГОУ), Галузевого державного архіву Служби безпеки України (ГДА СБУ) та Архіву Організації Українських Націоналістів Української інформаційної служби в Лондоні, у поєднанні з періодикою, опублікованими джерелами та електронними інформаційними ресурсами для ґрунтовної і достовірної реконструкції історії націоналістичних організацій. Підкреслено необхідність критичного аналізу джерел, врахування суб'єктивності їх змісту, що пов'язано з певною світоглядною парадигмою та ідеологічними протистояннями в яких перебували творці історичних пам'яток. Поєднання загальнонаукових і спеціальних історичних методів дало змогу створити цілісний методологічний апарат, завдяки якому стало можливим досягти мети і завдань дослідження. Для коректної інтерпретації результатів дослідження окреслено понятійно-категоріальний апарат. Встановлено, що український націоналістичний рух за межами України був представлений організаціями української діаспори, які визначали націоналізм як основу світогляду. Основними з них були Закордонні Частини Організації Українських Націоналістів, Організація Українських Націоналістів (мельниківців) та Організація Українських Націоналістів (за кордоном), які розбудували власні структури осередків і мали під контролем чи поширювали вплив на низку сателітних організацій. Попри спільні базові ідеологічні постулати, вони мали різну візію стратегії досягнення незалежності України, що стало основою для перманентного протистояння між ними. Устрій закордонних структур ґрунтувався на історичному досвіді побудови націоналістичних організацій та частково зазнав змін під впливом адаптації до еміграційних умов діяльності. Поступово до них долучалася активна частина української діаспори та її нові покоління, що дало можливість організаціям функціонувати у другій половині XX ст. та перенести діяльність в Україну після 1991 р. З'ясовано причини та перебіг другого розколу в ОУН (1954–1956 рр.). Підґрунтям для нього стало поєднання в еміграції діячів ОУН(б) з різним практичним досвідом: тих, хто перебував в ув'язненні в Німеччині і були вимушено ізольовані від процесів, пов'язаних з підпільною боротьбою, й тих, хто брав участь у діяльності організації на території України і був направлений за кордон за дорученням Проводу чи орієнтувалися на його авторитетні рішення. Визначено, що основними підставами від'єднання частини діячів в окрему організацію – ОУН(з), стали: ідеологічні дискусії щодо потреби демократизації доктрини та програми організації, особливо соціального блоку; полеміка щодо побудови організації в еміграції, її субординації відносно Проводу в Україні, статусу осіб, що не брали участь у III Надзвичайному Великому Зборі ОУН(б) 1943 р.; особистісні конфлікти та протилежність персональних поглядів на керівництво організацією. Розкрито значний вплив радянських спецслужб на розгортання внутрішнього конфлікту шляхом втручання у зв'язок між еміграцією та Проводом в Україні.

2. The research is devoted to the study of the history of the formation and activity of nationalist organizations of the Ukrainian diaspora. The main attention is focused on the genesis of the structure of the nationalist movement outside Ukraine, the structure of organizations, their ideological foundations, public-political, cultural-educational and publishing activities in the mid-1940s □ early 1990s. The analysis of diaspora, Ukrainian and foreign historiography made it possible to establish that the topic of the study has been investigated fragmentarily. A significant number of the works belong to diaspora scholars. Among them were participants in the nationalist movement, who made the first attempts to study its emigration period of activity. Interest in the history of nationalist organizations increased significantly after the declaration of independence of Ukraine. The disclosure of previously inaccessible sources stimulated the scientific study of its individual aspects (ideology, political and publishing activities, biographical studies). However, it can be stated that there is no comprehensive study of the Ukrainian nationalist movement outside Ukraine. The source base is representative. It consists of a set of sources

that were systematized by origin and divided into four large groups: sources and materials created by Ukrainian nationalist organizations; sources and materials of the Ukrainian diaspora (non-nationalist); documents of Soviet state bodies; documents of Western special services. The importance of using archival materials of the Central State Archive of Public Associations and Ukrainian Studies (TSAGOU), the Sectoral State Archive of the Security Service of Ukraine (SBU State Archive) and the Archive of the Organization of Ukrainian Nationalists of the Ukrainian Information Service in London, in combination with periodicals, published sources and electronic information resources, has been proven. These sources became the basis for a thorough and reliable reconstruction of the history of nationalist organizations. The study emphasizes the need for a critical analysis of sources, considering the subjectivity of their content, because the authors of historical documents had their own worldview paradigm and were in ideological opposition. A combination of general scientific and special historical methods was used, which made it possible to achieve the goals and objectives of the study. The scientific concepts used in the work were explained for the correct interpretation of the results. It was established that the Ukrainian nationalist movement outside Ukraine was represented by organizations of the Ukrainian diaspora, which defined nationalism as the basis of their worldview. The main ones were the Foreign Parts of the Organization of Ukrainian Nationalists, the Organization of Ukrainian Nationalists (Melnykyts) and the Organization of Ukrainian Nationalists (abroad), which built their own structures and centers, and controlled or extended their influence to several satellite organizations. Despite the common basic ideological postulates, they had a different vision of the strategy for achieving Ukraine's independence, which became the basis for permanent confrontation between them. The structure of foreign organizations was based on the historical experience of building nationalist organizations and partially underwent changes due to adaptation to the emigration conditions of activity. They were joined by an active part of the Ukrainian diaspora and its new generation, which enabled the organizations to function throughout the second half of the 20th century and to transfer their activities to Ukraine after 1991. The reasons and events of the second split in the OUN (1954–1956) were clarified. The basis for it was the combination in emigration of OUN(b) figures with different practical experience: those who were imprisoned in Germany and were forcibly isolated from the processes related to the underground struggle, and those who participated in the organization's activities on the territory of Ukraine and were sent abroad on behalf of The Provid or were guided by its authoritative decisions. It was determined that the main reasons for the separation of some figures into a separate organization – OUN(z) were: ideological discussions related to the need to democratize the doctrine and program of the organization, especially the social bloc; controversy over the construction of the organization in emigration, its subordination to The Provid in Ukraine, the status of persons who did not participate in the III Extraordinary Great Meeting of the OUN(b) in 1943; personal conflicts and the opposition of personal views on the leadership of the organization. The significant influence of the Soviet special services on the development of the internal conflict by interfering in the connection between emigration and the Provid in Ukraine is revealed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Акименко К. В. Діяльність Світової Координаційної Ради Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій щодо залучення молоді української діаспори до націоналістичного руху (1964 – початок 1990–х років). Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. К., 2019. Випуск 146 (№ 7) Ч. 1. Історичні науки. С. 13-16.

- Акименко К. В. Історія створення Світової Координаційної Ради Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій. Сторінки історії: збірник наукових праць. 2019. Вип. 47. С. 52-60. DOI: 10.20535/2307-5244.47.2019.158270
- Акименко К. В. Ідеологічні основи Організації Українських Націоналістів за кордоном (1950-ті – поч. 1990 рр.). Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки». 2020. Вип. 31. С. 72-81. DOI: 10.26565/2227-6505-2020-31-06
- Акименко К. В. Періодика націоналістичних організацій діаспори як засіб створення українського інформаційного простору в умовах еміграції (1950-ті – поч. 1990-х рр.). Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія. 2021. Вип. 1 (44). С. 62-71. DOI: 10.24144/2523-4498.1(44).2021.232453
- Акименко К. В. Комеморативні практики націоналістичних організацій української діаспори (1950-ті — початок 1990-х рр.). Сторінки історії: збірник наукових праць. 2022. Вип. 54. С. 294-313.DOI: 10.20535/2307-5244.54.2022.264597
- Костилєва С. О., Акименко К. В. Джерела дослідження націоналістичних організацій української діаспори (середина 1940-х – початок 1990-х рр..). Гуманітарні студії: історія та педагогіка. 2025. № 2 (10). С. 95-112. DOI: 10.35774/gsip2025.02.095
- Акименко К. В. Стратегія визвольного руху націоналістичних організацій української діаспори (кінець 1950-х – початок 1990-х рр.). Теорія та практика сучасної науки та освіти. Матеріали Міжнародної наукової конференції. 29-30 листопада 2019 р., м. Дніпро. Частина І. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. Дніпро: СПД «Охотнік», 2019. С. 203-205.
- Акименко К. В., Тарнавський І. С. Напрямки інформаційної політики націоналістичних організацій української діаспори (кінець 1950 - початок 1990-х рр.). Історія, культура, пам’ять у науковому вимірі: стан, перспективи (актуальні питання нового та новітнього періодів): Матеріали І всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 22 травня 2020 р. К. : Арт Економі, 2020. с. 52-56.
- Акименко К. В. Шляхи збереження національної ідентичності в діаспорі українськими націоналістичними організаціями (1950-ті – поч. 1990-х рр.). Одинадцяті Богданівські читання: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції : збірник наукових праць / редкол.: Ю. Присяжнюк (гол. ред.) [та ін.]. м. Черкаси, 9-10 грудня 2020 р. Черкаси: Вид. Ю. Чабаненко, 2021. С. 122-126.
- Акименко К. В. Журнал «Самостійна Україна» як виразник націоналістичної думки української діаспори. Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали ІІІ Міжнародної наукової конференції. 26-27 березня 2021 р., м. Дніпро. Частина ІІ. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. с. 155-157.
- Акименко К. В. Видавничий фальсифікат як джерело вивчення видавничої та пропагандистської діяльності українських націоналістичних організацій діаспори (1960-ті – початок 1980-х рр..). Історія, культура, пам’ять у науковому вимірі: стан, перспективи: Матеріали ІІ всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 21 травня 2021 р. К. : Арт Економі, 2021. С. 63-67.
- Акименко К. В. Діяльність Української Національної Єдності у Франції. Історико-краєзнавчі дослідження: традиції та інновації: матеріали V Міжнародної наукової конференції, м. Суми, 11-12 листопада 2021 р. У 2 ч. Ч. 1. Суми, 2021. С. 17-20.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: забезпечення новими матеріалами про історичний досвід української діаспори збереження національної ідентичності та боротьби за українську державність

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0121U111096

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костилєва Світлана Олександрівна

2. Svitlana O. Kostylieva

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0909-7887

Додаткова інформація:
https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=qPzRM48AAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate; Web of Science Researcher ID: J-1042-2017

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Код за ЄДРПОУ: 02070921

Місцезнаходження: проспект Берестейський, Київ, 03056, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Атаманенко Алла Євгенівна

2. Alla Y. Atamanenko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4940-1625

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57222749195; Web of Science Researcher ID: KQU-0775-2024; https://scholar.google.com.ua/citations?user=0V81_RIAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сіромський Руслан Богданович

2. Ruslan B. Siromskyi

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6744-6379

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 58118386700; Web of Science Researcher ID: AAV-8751-2020; https://scholar.google.com.ua/citations?user=hgLUYLoAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ільницький Василь Іванович

2. Vasyl I. Ilnytskyi

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4969-052X

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=Bl4Z8RIAAAAJ&hl=en; ResearcherID: H-4431-2017

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кізлова Антоніна Анатоліївна

2. Antonina A. Kizlova

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2056-3834

Додаткова інформація: Researcher ID: F-9874-2016; https://scholar.google.com.ua/citations?user=_12zOFYAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

Код за ЄДРПОУ: 02070921

Місцезнаходження: проспект Берестейський, Київ, 03056, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Хитровська Юлія Валентинівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Хитровська Юлія Валентинівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Акименко Катерина Василівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

